

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút

Edícia: Porovnávacie analýzy
9/2024

Poplatky za štúdium medicíny v európskych štátoch

Peter Plenta

Bratislava
apríl 2024

Postavenie odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj oddelenie Parlamentná knižnica a oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Poplatky za štúdium medicíny v európskych štátoch

Anotácia

Európske štáty majú niekoľko modelov platenia nákladov za štúdium medicíny. Najrozšírenejšou formou je, že štáty hradia vysokým školám priame náklady na štúdium. V iných štátoch študenti hradia časť nákladov prostredníctvom školného či iných poplatkov. Avšak existujú aj príklady štátov, v ktorých štát hradí náklady na štúdium medicíny pod podmienkou odpracovania si určitého počtu rokov po skončení štúdia.

Kľúčové slová

vysoké školy, školné, študenti medicíny, zotrvanie v štáte

Tuition fees for studying medicine in European countries

Annotation

In European countries, there are several models for paying the costs of studying medicine. The most widespread model is that the state covers the direct costs of studying at public universities. In other states, students contribute to the cost by paying tuition. However, there are also examples when the state pays the fees for students, but they undertake to work in the given state for a certain period after the end of their studies.

Keywords

Universities, tuition fees, medical students, staying in a country

Vypracoval: Peter Plenta, PhD., odbor Parlamentný inštitút

Schválila: PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD., riaditeľka PI

Materiál slúži pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

Obsah

1. Úvod	5
2. Bezplatné vs. platené štúdium medicíny	7
3. Nástroje na udržanie absolventov medicíny v domovskom štáte.....	12
4. Záver.....	16
5. Použité zdroje.....	17

1. Úvod

Porovnávací analýza sa venuje výške poplatkov, politikám a legislatívnym opatreniam európskych štátov voči študentom či absolventom štúdia (všeobecnej) medicíny, najmä s cieľom udržať ich v zdravotníckych pracoviskách v rámci domovského štátu. Okrem štátov Európskej únie boli do prehľadu zaradené aj vybrané štáty Balkánu a post-sovietskeho priestoru, teda štáty, kde sme predpokladali podobné problémy s odchodom absolventov medicíny do zahraničia ako v Slovenskej republike.

S ohľadom na rozsah a prehľadnosť sa štúdia venuje len situácii na verejných/štátnych školách a absolventom všeobecnej medicíny. V zásade vo všetkých skúmaných štátoch platí, že:

- štúdium medicíny na súkromných univerzitách je spoplatnené, typicky výrazne vyššou sumou ako na verejných univerzitách (nie vo všetkých štátoch ponúkajú súkromné univerzity štúdium medicíny),
- štúdium v inom ako štátnom jazyku, zvyčajne v angličtine, je spoplatnené, študujú v ňom predovšetkým cudzinci,
- bezplatné štúdium na verejných univerzitách sa týka iba štandardnej dĺžky štúdia,
- v štátoch EÚ študujú občania EÚ a Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP) za rovnakých podmienok ako občania daného štátu. Podobnú výhodu môžu mať aj občania iných štátov na základe medzištátnych zmlúv respektíve študenti, ktorí získali národné/štátne štipendiá.

Iba zopár štátov má v súčasnosti zavedenú povinnosť pre študentov/absolventov medicíny buď odpracovať niekoľko rokov v domovskom štáte, alebo uhradiť náklady spojené so štúdiom. Môže to byť spôsobené tým, že v niektorých štátoch študenti platia poplatky aj na verejných univerzitách, ako aj právnymi či ústavnými obmedzeniami. Príkladom môže byť Albánsko, kde nedávno ústavný súd zrušil časť zákona, ktorá od absolventov medicíny vyžadovala zostať v Albánsku po skončení štúdia. Na druhej strane, niektoré štáty EÚ uviedli, že podobná povinnosť sa síce netýka absolventov, ale týka sa doktorov pripravujúcich sa na atestáciu (rezidentov), ak náklady na rezidenčné štúdium hradí štát.

V materiáli vychádzame predovšetkým z relevantnej legislatívy a z uznesení vlád, pokiaľ boli dostupné. Informácie o poplatkoch na univerzitách za štúdium medicíny sme čerpali aj z internej databázy Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu (ECPRD), konkrétne z požiadavky č. 5762 *Medical students' tuition fees* (Poplatky študentov medicíny za štúdium), marec 2024. Pokiaľ v materiáli nie je uvedené inak, zdrojom sú informácie z tejto databázy.

Štúdia je rozdelená do štyroch častí: 1. Úvod vrátane stručnej informácie o situácii na Slovensku, 2. Forma a prípadné poplatky za štúdium, 3. „Reštriktívne“ opatrenia v podobe zaviazania sa odpracovať niekoľko rokov v danom štáte výmenou za bezplatné štúdium alebo opatrenia na splatenie nákladov na štúdium, 4. Záver so stručným zhrnutím najdôležitejších zistení.

1.1. Situácia na Slovensku

Vysokoškolské štúdium sa realizuje na základe zákona [č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov](#). Štúdium medicíny na Slovensku je [bezplatné](#), pokiaľ sa uskutočňuje v dennej forme, v štátnom jazyku a v štandardnej dĺžke štúdia. Odlišná situácia je pri štúdiu (všeobecnej) medicíny v angličtine. Zaň slovenské univerzity vyberajú školné, ktoré sa v akademickom roku 2023/2024 pohybovalo v rozmedzí 9 000 – 10 900 eur:

Slovenská zdravotnícka univerzita:	9 000 eur
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika:	10 500 eur
Univerzita Komenského Bratislava:	10 500 eur
Univerzita Komenského Martin:	10 900 eur

Podobné poplatky za štúdium v inom ako štátnom jazyku platia aj v ostatných európskych štátoch.

Téma poplatkov za štúdium medicíny, odchodu absolventov ako aj narastajúceho počtu zahraničných študentov je mediálne zaujímavá už dlhé obdobie. Príkladom môže byť výber nasledujúcich článkov:

- Štát platí štúdium aj tým, ktorí odídu do zahraničia. [Pravda](#) (2011).
- Štúdium im zaplatí štát, zarábať však idú do cudziny. [Aktuality.sk](#) (2014).
- Smer pýta školné od medikov, ktorí odchádzajú do zahraničia. [Pravda](#) (2020).
- Zahraniční študenti medicíny. Ide o výnosný biznis. Pre školy aj pre agentúry, ktoré ich verbujú. [Postoj](#) (2023).
- Opakovane ich nezobrali na medicínu v Rakúsku či v Nemecku. Zaplatili a študujú ju v Bratislave. [Sme](#) (2023).
- Smer recykluje snahu o spoplatnenie štúdia medicíny pre tých, ktorí odídu do zahraničia. [Trend](#) (2023).

Pri niektorých štátoch sme do prehľadu zaradili aj „rezidentské štúdium“, ak bolo spomenuté v kontexte snahy udržať lekárov v domovskom štáte. Ide však o situáciu podobnú Slovensku, keďže podľa § 39b [zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov](#) absolventi [rezidentského štúdia](#) majú povinnosť poskytovať zdravotnú starostlivosť úhrnne najmenej 5 rokov v priebehu obdobia 7 rokov (plný úväzok) alebo obdobia 10 rokov (polovičný úväzok).

2. Bezplatné vs. platené štúdium medicíny

Pri štúdiu medicíny v európskych štátoch na verejných univerzitách sa, zjednodušene povedané, uplatňujú tri základné modely hradenia nákladov na štúdium medicíny.

- Bezplatné štúdium – náklady univerzitám prepláca štát/spolková krajina,
- Školné s bezplatnými kvótami pre časť študentov – v štáte typicky existuje forma celoštátnych testov študijných predpokladov, pričom študenti s dobrými výsledkami majú školné buď odpustené, alebo hradené formou štipendia. V niektorých štátoch ich za určitých podmienok môže hradiť štát či budúci zamestnávateľ (výmenou za záväzok odpracovať stanovený počet rokov),
- Školné – študenti hradia školné. Z nasledujúcej tabuľky je však zrejmé, že aj v štátoch so zavedeným školným za štúdium (medicíny) študenti hradia len časť nákladov a niekedy dokonca len symbolické poplatky, vzhľadom na ekonomickú úroveň štátu.

Tabuľka 1: Spoplatnenie štandardného štúdia medicíny na verejných univerzitách

Štát	Školné za akademický rok	Bez poplatkov
Albánsko	2 419 €	študenti, ktorí podpíšu dohodu s ministerstvom zdravotníctva
Bulharsko	472 – 714 €	skupiny osôb uvedené v zákone (napríklad siroti)
Cyprus	4000 €	
Francúzsko	270 € (registračný poplatok + poplatok na kampus)	
Gruzínsko	773 €	študenti so štátnym grantom
Litva	7 200 €	miesta hradené štátom
Lotyšsko	3 154 – 6 537 €	miesta hradené štátom
Luxembursko	400 €	
Maďarsko	6 800 €	vládne granty po splnení podmienok
Moldavsko	1 692 €	miesta hradené štátom
Portugalsko	697 €	
Rumunsko	3 000 €	
Španielsko	757 – 1 339 €	
Taliansko	3 000 €	pri splnení podmienok
Česká republika	-	všetci
Čierna Hora	-	všetci
Dánsko	-	všetci
Estónsko	-	všetci
Fínsko	-	všetci
Grécko	-	všetci
Chorvátsko	-	všetci
Poľsko	-	všetci
Rakúsko	-	všetci
Slovinsko	-	všetci
Švédsko	-	všetci

Albánsko

Štúdium medicíny je v Albánsku spoplatnené. Podľa [rozhodnutia](#) správnej rady fakulty medicíny Univerzity v Tirane a akademického senátu je školné na akademický 2023/2024 pri prepočte 2 419 eur. Metodológiu výpočtu nákladov (a školného) stanovuje [uznesenie](#) vlády č. 527 z roku 2023 „o určení metodológie na výpočet nákladov na štúdium integrovaného študijného programu druhého cyklu „všeobecná medicína“ vo verejných inštitúciách vysokého školstva a ďalšej podpore tohto študijného programu.“

Študenti môžu študovať bezplatne, ak uzavrú dohodu s vládnymi inštitúciami (podrobnejšie informácie v tretej časti materiálu).

Bulharsko

Podľa [zákona o vysokoškolskom vzdelávaní](#) schvaľuje každoročne vláda na návrh ministra školstva a vedy a na základe návrhov jednotlivých verejných vysokých škôl školné. Verejné vysoké školy by mali vo svojich návrhoch na výšku poplatkov dodržiavať zákonnú požiadavku, aby výška poplatku nepresiahla 2/3 dotácie na podporu školného, ktorú štát poskytuje. Inými slovami, štát finančne prispieva školám, aby do výšky školného nepremietli plnú výšku nákladov.

Výška školného v akademickom roku 2023/2024, na základe štátneho plánu (miesta dotované štátom) sa pre občanov Bulharska, EÚ a EHP v študijnom odbore všeobecná medicína pohybuje medzi 472 – 714 eurami. Pre študentov, ktorí nespádajú pod štátny plán, je výška školného 6 000 - 8 500 eur pri štúdiu v bulharskom jazyku a 7 800 – 9 000 eur pri štúdiu v anglickom jazyku.

Vláda v marci 2024 navrhla, aby bolo školné v akademickom roku 2024/2025 odpustené pre študentov prijatých podľa štátneho plánu. Návrh by mal byť prerokovaný v parlamente v najbližších týždňoch.

Zákon o vysokoškolskom vzdelávaní určuje výnimky z platenia školného na verejných vysokých školách. Ide o nasledujúce kategórie osôb:

- siroty,
- osoby s trvalým postihnutím a redukovanou pracovnou schopnosťou o 70 a viac percent,
- osoby s postihnutím či zranením spôsobeným vo vojne,
- osoby, ktoré v čase dosiahnutia plnoletosti boli podľa zákona o ochrane dieťaťa umiestnené v náhradnej rodine, sociálnej službe pobytového typu alebo v špecializovanom ústave.

Cyprus

Jedinou verejnou univerzitou poskytujúcou štúdium medicíny je Cyperská univerzita s ročným školným 4 000 eur.

Francúzsko

[Poplatky](#) za štúdium (nielen) medicíny sú symbolické, zahŕňajú registračný poplatok 170 eur na akademický rok (môže byť za určitých okolností znížený alebo odpustený), ku ktorému je potrebné pripočítať aj povinný poplatok 100 eur na zlepšenie života na kampusoch.

Gruzínsko

Študenti medicíny, podobne ako ostatní vysokoškolskí študenti, musia platiť školné za štúdium. Ak študujú medicínu v gruzínskom jazyku, školné je približne 773 eur na akademický rok. Výnimkou sú študenti, ktorí získali štátny grant na základe výsledkov „jednotnej národnej prijímacej skúšky“. Podrobnosti určuje [zákon](#) o vysokoškolskom vzdelávaní.

Litva

Na litovských univerzitách sú vytvorené štátom financované miesta a tiež miesta, za ktoré študenti platia školné. Prijímacie konanie na štátom financované miesta sa organizuje centrálné. Na to, aby sa osoba mohla uchádzať o takéto miesto musí uspieť v testoch, pozostávajúcich z litovského jazyka, cudzieho jazyka a štátnej skúšky z matematiky.

Ministerstvo školstva, vedy a športu [oznamuje](#) predbežný počet štátom financovaných študentských miest pre prvý a druhý stupeň integrovaných študijných programov do 16. februára daného roku. Ministerstvo tiež každoročne oznamuje schválenú výšku „štandardného školného“ pre všetky študijné cykly a študijné programy, ktoré je vypočítané na základe kvalifikačných predpokladov pre vyučujúcich, pomeru študentov a vyučujúcich, nákladov spojených so štúdiom vrátane nákupu materiálov a služieb.

Príkladom môže byť školné na [fakulte medicíny univerzity vo Vilniuse](#):

Školné pre 6-ročný študijný program medicína: 7 200 eur za akademický rok.

Školné pre rezidentský program (atestácia): 8 168 eur za akademický rok.

Existuje aj možnosť, že štúdium spolufinancuje budúci zamestnávateľ, nenašli sme však informácie, či sa tento prístup uplatňuje aj v medicínskych odboroch:

- Vysoké školy môžu získať účelové financovanie nielen na štúdium prvákov, ale aj na štúdium už existujúcich študentov, aby čiastočne pokryli poplatky za štúdium a pokračovali v štúdiu. Pri pridelovaní účelového financovania študent, vysoká škola a zamestnávateľ podpisujú trojstrannú dohodu, ktorá definuje aj podmienky financovania. Zamestnávateľ je povinný prispievať na financovanie štúdia budúceho zamestnanca a po získaní kvalifikácie musí študent pokračovať v práci u zamestnávateľa **d ďalšie tri roky**. Študent so slabým prospechom alebo študent, ktorý nedodrží dohodu, prichádza o účelové financovanie a **už investované prostriedky spláca späť štátu**.

Lotyšsko

Na Lotyšskej univerzite je školné za študijný program medicína stanovené na 3 154 eur. Na univerzite sa otvorilo v akademickom roku 2023/2024 130 miest pre študentov medicíny: 30 platených zo štátneho rozpočtu + 100 so školným. Na univerzite Riga Stradiņš bolo otvorených 230 miest: 200 platených zo štátneho rozpočtu + 30 so školným.

Luxembursko

Poplatky za štúdium všeobecnej medicíny (4-ročný program) na Univerzite v Luxemburgu sú 400 eur za akademický rok (200 eur za semester). O výške poplatku rozhoduje univerzita.

Maďarsko

Študenti medicíny si môžu vybrať z dvoch možností. Prvou je štúdium hradené z verejných zdrojov, ku ktorému sa však viaže viacero podmienok (vrátane odpracovania určitého počtu rokov na území Maďarska). Môžu tiež študovať ako samoplatcovia, pričom aktuálna výška poplatkov je stanovená na 6 800 eur na akademický rok. Podrobnejšie informácie sú v tretej časti materiálu.

Moldavsko

Časť miest pre študentov medicíny je hradená z verejných zdrojov, viažu sa k nim však viaceré podmienky, vrátane povinnosti odpracovať určitý počet rokov na území Moldavska. Študenti si môžu hradiť štúdium z vlastných zdrojov, školné na akademický rok 2023/2024 bolo stanovené vo výške cca 1 692 eur pre občanov Moldavska. Podrobnejšie informácie sú v tretej časti materiálu.

Portugalsko

V Portugalsku je vysoké školstvo spoplatnené, maximálna výška školného na akademický rok je stanovená na 697 eur. Výška školného je určená rozhodnutím jednotlivých univerzít, pre odbor medicína sa univerzity rozhodujú zvyčajne pre maximálnu výšku školného.

Rumunsko

V Rumunsku je štúdium spoplatnené, o výške poplatkov rozhodujú jednotlivé univerzity. Napríklad verejná univerzita medicíny a farmácie „Carol Devila“ v Bukurešti má školné pre študentov medicíny stanovené na cca 3 000 eur ročne.

Španielsko

Štúdium je spoplatnené. Výška školného je ovplyvnená vládny nariadením o maximálnej výške, ale aj rozhodnutím regionálnych vlád a univerzít. V praxi sa tak poplatky za štúdium medicíny pohybujú, v závislosti od regiónu, medzi 757 eur až 1 339 eur za akademický rok.

Študenti môžu získať rôzne typy štipendií na čiastočné alebo úplne pokrytie týchto poplatkov.

Taliansko

Zápis a štúdium na verejnej univerzite sú spojené s platením poplatkov vypočítaných na základe ekonomických alebo rodinných podmienok, nazývaných „[ISEE](#)“. Tento ukazovateľ je používaný na hodnotenie a porovnanie ekonomickej situácie domácností, ktoré chcú požiadať o sociálne benefity. Zápis na univerzitu je bezplatný pre študentov s ISEE do 24 000 EUR a výhody sú dostupné pre študentov s ISEE do 40 000 EUR.

Ak niekto na konci strednej školy dosiahol vysoké skóre v rámci „ISEE“, zápis na univerzitu je bezplatný. Ľudia so zdravotným postihnutím (nad 66 %), štipendisti, študenti s osobitným športovým prospechom a niektoré ďalšie kategórie osôb platia len 30 eur ročne. Tí, ktorí si ISEE neprihlásia, platia maximálnu sumu, ktorá pri fakultách medicíny je okolo 3 000 eur ročne.

3. Nástroje na udržanie absolventov medicíny v domovskom štáte

Táto časť materiálu sa venuje príkladom štátov, ktoré sa cez (reštriktívne) opatrenia snažia udržať študentov medicíny v domovskom štáte (hoci opatrenia sa môžu teoreticky týkať aj občanov iných štátov). Ich princípom je, zjednodušene povedané, hradenie nákladov na štúdium zo strany štátu (alternatívne štátneho zdravotníckeho zariadenia) výmenou za záväzok odpracovať pre daný štát niekoľko rokov. V prípade nedodržania tejto povinnosti hrozí danému absolventovi nutnosť splácať skutočné náklady na štúdium. Počas písania analýzy sme našli aj príklady štátov, kde je samotné štúdium medicíny na univerzite bezplatné, ale atestácia (rezidenčné štúdium) je spoplatnené a štát využíva vyššie spomenuté mechanizmy na udržanie lekárov na území štátu.

Tabuľka 2: Nástroje na udržanie absolventov medicíny v štáte

Štát	Vrátenie nákladov štúdia	Povinnosť zostať pracovať v štáte (počet rokov)
Albánsko		Časť zákona o povinnosti zostať pracovať bola zrušená ústavným súdom (štandardne 5 rokov)
Bulharsko	Za nedodržanie podmienok	Za určitých podmienok (5 rokov)
Česká republika	Za nedodržanie podmienok	V prípade rezidentského štúdia (5 rokov)
Lotyšsko		V prípade rezidentského štúdia (3 roky)
Maďarsko	Držiteľia vládneho grantu, ak neodpracujú dané obdobie	Pre držiteľov vládnych grantov (obdobie rovnajúce sa dĺžke štúdia)
Moldavsko	ak študenti nezostanú v štáte	Ak náklady na štúdium hradil štát (3 roky)
Rakúsko	Vrátenie 70% štipendia v spolkovej krajine Južné Tirolsko	V spolkovej krajine Južné Tirolsko (5 rokov)

Albánsko

V roku 2023 albánsky parlament schválil vládny návrh [zákona](#) číslo 60/2023 o osobitnom zaobchádzaní so študentmi, ktorí študujú integrovaný študijný program druhého stupňa „všeobecné lekárstvo“ na verejných vysokých školách.

Podľa tohto zákona mali budúci študenti študijného programu „všeobecná medicína“ pred nástupom na univerzitu možnosť podpísať záväznú dohodu s ministerstvami zodpovednými za vzdelávanie a zdravotníctvo o bezplatnom štúdiu, pokiaľ sa zaviazu, že po skončení štúdia odpracujú v zdravotníckej profesii v (súkromnom alebo verejnom) zdravotníckom zariadení na území Albánskej republiky **najmenej 5 rokov**. Zákon ponúkol možnosť na bezplatný zvyšok štúdia aj pre aktuálnych študentov, ak sa zaviazu odpracovať na území Albánska 3 roky (študenti 2. – 4. ročníka), respektíve 2 roky (študenti 5. – 6. ročníka).

Absolventi bezplatného štúdia medicíny majú byť prioritne zamestnaní v rámci zdravotníckych zariadení. O postupe, ako bude fungovať prioritné zamestnávanie, rozhodne ministerstvo zdravotníctva. Pokiaľ takýto absolvent nie je umiestnený v priebehu jedného roka od ukončenia štúdia, považuje sa jeho/jej povinnosť na odpracovanie daného obdobia za splnenú.

Študenti, ktorí podpíšu takúto dohodu majú tiež nárok na zvýhodnenú hypotéku v rámci programu sociálneho bývania.

Ak (budúci) študenti nepodpíšu takúto dohodu, majú povinnosť uhradiť skutočné náklady na štúdium. O spôsobe výpočtu skutočných nákladov rozhodne vláda.

Avšak v novembri 2023 ústavný súd vo svojom [rozhodnutí](#) zrušil platnosť ustanovení zákona týkajúcich sa povinnosti študentov odpracovať 2 – 5 rokov v zdravotníckych zariadeniach na území Albánska. Albánsky parlament mal do 3 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia prijať potrebné legislatívne zmeny, avšak doteraz (apríl 2024) tak neurobil.

Bulharsko

V Bulharsku majú niektorí absolventi medicíny (aj iných študijných odborov) povinnosť zostať pracovať na území Bulharska, respektíve splácať náklady na štúdium.

Ak študenti vybraných odborov (vrátane medicíny) uzavrujú dohodu o budúcom zamestnaní so zamestnávateľom, štát financuje (niektoré) náklady na štúdium, respektíve tréning po skončení štúdia (§95a [zákona](#) o vysokých školách). Po skončení štúdia musí absolvent odpracovať minimálne 5 rokov u zamestnávateľa, s ktorým uzavrel dohodu (§11 [vyhlášky](#) o podmienkach zabezpečenia úhrady nákladov na vzdelávanie študentov so zmluvami so zamestnávateľom, prijatej uznesením vlády č. 12 z 20. 1. 2021).

Ak absolvent ukončí alebo nedodrží podmienky dohody so zamestnávateľom, je povinný štátu vrátiť sumu školného aj s úrokmi.

Česká republika

Povinnosti ohľadom práce v Českej republike sa týkajú absolventov medicíny, ktorí so zamestnávateľom uzavrujú dohodu na zvýšenie kvalifikácie na základe § 227 *zákona č. 262/2006 Zb. Zákoník práce*.

Na základe tejto dohody, absolvent medicíny (doktor) sa ako zamestnanec nemocnice zaväzuje zostať pracovať v zariadení po získaní doktorskej atestácie. Dohoda sa typicky uzatvára na obdobie piatich rokov. Ak nie je dohoda dodržaná zo strany zamestnanca, musí vrátiť náklady na vzdelanie, respektíve zaplatiť zmluvnú pokutu.

Lotyšsko

V Lotyšsku nemajú absolventi medicíny povinnosť zostať v štáte po skončení štúdia. Avšak táto povinnosť vzniká, ak sú náklady na ich rezidentské štúdium hrazené zo štátneho rozpočtu.

Podľa § 28 [uznesenia](#) vlády o postupe pre prijímanie, rozdeľovanie a financovanie rezidentského štúdia osoba, ktorej rezidentské štúdium je financované zo štátneho rozpočtu, musí odpracovať **3 roky** v priebehu piatich rokov od získania atestácie v zamestnaneckom (alebo obdobnom) vzťahu zdravotníka/lekára v relevantnej špecializácii na území Lotyšskej republiky v zdravotníckom zariadení vytvorenom verejnou entitou, ako všeobecný lekár, na zdravotnom inšpektoráte, v Centre pre prevenciu a kontrolu chorôb, zamestnať sa na univerzite v pedagogickom alebo vedeckom odbore v rámci relevantnej špecializácie, pokračovať v štúdiu na doktorandskom stupni, alebo vykonávať vedeckú prácu v relevantnom odbore v štátnej vedeckej inštitúcii.

Maďarsko

V Maďarsku môžu byť náklady na štúdium hrazené buď z vlastných zdrojov študenta, alebo z „maďarského štátneho grantu“. Na jeho získanie sa musia študenti zaviazovať, že splnia podmienky grantu, ktorými sú:

- a) získanie vysokoškolského diplomu v období, ktoré trvá najviac v rozsahu 1 a pol násobku trvania programu,
- b) v priebehu 20 rokov od získania vysokoškolského diplomu musí mať **absolvent štúdia zamestnanecký vzťah (alebo obdobný pracovný vzťah) na území Maďarska minimálne v dĺžke obdobia štúdia.**

Ak držiteľ štipendia nedodrží podmienky, je povinný po 20 rokoch splatiť plnú sumu štipendia, vrátane úrokov.

Moldavsko

Podľa §14 [zákona](#) č. 411 z 28. 3. 1995 o ochrane zdravia, sú po skončení štúdia lekári, farmaceuti a zdravotnícki pracovníci povinní odpracovať najmenej **3 roky**, alebo zaplatiť náklady na vysokoškolské a rezidentské štúdium:

- (4) *Lekári a farmaceuti prijatí na rezidentské štúdium s financovaním zo štátneho rozpočtu uzatvoria s Ministerstvom zdravotníctva, práce a sociálnej ochrany zmluvu o príprave na rezidentské štúdium a o umiestnení v pracovnom odbore podľa nariadenia schváleného vládou.*
- (5) *Lekári, farmaceuti a zdravotnícki pracovníci sú po skončení štúdia povinní odpracovať najmenej 3 roky podľa umiestnenia Ministerstva zdravotníctva, práce a sociálnej ochrany. Pri pridelení rodinných lekárov sa zohľadňujú výsledky výberových konaní na pridelenie praxe rodinného lekára.*
- (6) *Nedodržanie lehoty ustanovenej v ods. (5), nezapísanie sa na rezidentské štúdium v Moldavskej republike, ako aj nedodržanie ustanovení zmluvy uvedených v ods. (4) znamená úhradu nákladov*

na štúdium v lekárskech a farmaceutických odboroch a nákladov na rezidentské štúdium financované zo štátneho rozpočtu podľa prepočtov Ministerstva zdravotníctva, práce a sociálnej ochrany.

Rakúsko

V roku 2023 spolkový kancelár Karl Nehammer [uviedol](#), že by uvítal, ak by absolventi medicíny museli zostať pracovať v Rakúsku niekoľko rokov po skončení štúdia. Proti tomuto návrhu sa však postavil menší koalíčný partner.

V tejto súvislosti sa v článku uvádza aj povinnosť odpracovať 5 rokov v období 10 rokov po skončení štúdia medicíny pre študentov, ktorí získali štipendium v spolkovej krajine Južné Tirolsko. Konkrétne, občianka Talianska získala špeciálne vzdelanie v oblasti neurológie a psychiatrie, pričom získala štipendium vo výške 68 515 eur. Podmienkou štipendia bola aj povinnosť odpracovať 5 rokov v spolkovej krajine Južné Tirolsko, alebo vrátiť 70 % zo sumy štipendia. Prípado skončil pred Európskym súdnym dvorom, ktorý potvrdil povinnosti vyplývajúce z prijatia štipendia.

4. Záver

V európskych štátoch možno identifikovať tri základné modely uhrádzania nákladov za štúdium medicíny.

- Prvým okruhom sú štáty, kde je štúdium na verejných univerzitách bezplatné a priame náklady hradí štát: Česká republika, Čierna Hora, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Chorvátsko, Poľsko, Rakúsko, Slovinsko, Švédsko;
- Druhým okruhom sú štáty, v ktorých je štúdium medicíny spoplatnené aj na verejných univerzitách: Bulharsko, Cyprus, Francúzsko, Luxembursko, Portugalsko, Rumunsko, Španielsko, Taliansko;
- Tretím okruhom sú štáty, ktoré kombinujú bezplatné štúdium pre časť študentov (po splnení podmienok), zatiaľ čo zvyšná časť platí poplatky spojené so štúdiom: Albánsko, Gruzínsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Moldavsko,

Viacere štáty prijali legislatívne opatrenia, na základe ktorých sa študenti výmenou za bezplatné štúdium medicíny zaväzujú odpracovať na území daného štátu určité obdobie. Ako však ukazuje príklad Albánska, takáto legislatíva môže byť za hranou ústavy daného štátu. Na druhej strane, podobné opatrenia sa aktuálne diskutujú vo viacerých štátoch, ktoré čelia odlivu absolventov medicíny a uplatňujú model nákladov hrađených zo štátneho rozpočtu.

5. Použité zdroje

Európske centrum pre parlamentný výskum a dokumentáciu (ECPRD), marec 2024. Požiadavka č. 5762 *Medical students' tuition fees* (Poplatky študentov medicíny za štúdium). Interná databáza.

Albánsko

Rozhodnutie albánskeho ústavného súdu ohľadom zákona č. 60/2023. Dostupné online v albánskom jazyku: <https://qbz.gov.al/eli/vendim/2023/11/14/1/472b0065-d4e3-4075-8596-1a077e164d6c;q=60%2F2023>

Zákon č. 60/2023 o osobitnom zaobchádzaní so študentmi, ktorí študujú integrovaný študijný program druhého stupňa „všeobecné lekárstvo“ na verejných vysokých školách. Dostupný online v albánskom jazyku: <https://qbz.gov.al/eli/fz/2023/123/67236048-d85e-4ff5-803f-edc6a1c309af>

Bulharsko

Zákon o vysokoškolskom vzdelávaní. Dostupný online v bulharčine: <https://lex.bg/laws/ldoc/2133647361>

Vyhláška o podmienkach zabezpečenia úhrady nákladov na vzdelávanie študentov so zmluvami so zamestnávateľom, prijatej uznesením vlády č.12 z 20.1.2021. Dostupná online v bulharčine: <https://lex.bg/bg/laws/ldoc/2137209384>

Česká republika

§227 Zákona č. 262/2006 Zb. Zákonník práce. Dostupný online v češtine: https://ppropo.mpsv.cz/zakon_262_2006#p227

Gruzínsko

Zákon o vysokoškolskom vzdelávaní. Dostupný online v angličtine: <https://matsne.gov.ge/en/document/view/32830?publication=56>

Lotyšsko

Uznesenie vlády o postupe pre prijímanie, rozdeľovanie a financovanie atestácií. Dostupné online v lotyšskom jazyku: <https://likumi.lv/ta/id/235421-rezidentu-uznemsanas-sadales-un-rezidenturas-finansesanas-kartiba>

Maďarsko

Maďarský štátny grant. Dostupné v angličtine: https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/felsooktatas/hosz/hungarian-state-grant-onepager_200529.pdf

Zákon CCIV z roku 2011 o národnom vysokoškolskom vzdelávaní. Dostupný online v maďarčine: <https://njt.hu/jogszabaly/2011-204-00-00>

Moldavsko

Zákon č. 411 z 28.3.1995 o ochrane zdravia. Dostupný online v moldavčine: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=119465&lang=ro

Rakúsko

Zelení sú proti povinnej práci pre absolventov medicíny. *Der Standard* (2023). Dostupný online v nemčine: <https://www.derstandard.at/story/2000144435585/arbeitsverpflichtung-fuer-medizinabsolventen-ist-bei-aerztmangel-rechtlich-moeglich>

Slovensko

Školné na vysokých školách v SR. Dostupné online: <https://www.minedu.sk/skolne-na-vysokych-skolach-v-sr/>

Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Dostupný online: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/131/20230101>

Zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Dostupný online: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/578/20240101.html>

Všetky zdroje sú aktuálne k dňu zverejnenia materiálu

Všetky iniciatívne materiály PI nájdete na:
[https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/
materialy/pm](https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/materialy/pm)

Parlamentný inštitút
Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
pi@nrsr.sk
www.nrsr.sk

